

ملاحظات خاص در حسابرسی صورتهای مالی گروه؛

مباحث مرتبط با منافع عمومی

✍ محمد میکائیلی

در دسامبر ۲۰۱۶، طرح پیشنهادی بازنگری در استانداردهای بین‌المللی هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی (IAASB) در زمینه کنترل کیفیت و حسابرسی گروه^۲، از سوی این هیئت تصویب شد. کارگروه ویژه حسابرسی گروه (GATF) نظرهایش درباره موضوعهای اصلی منافع عمومی در طرح بازنگری استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۶۰۰ (ISA 600) را ارائه کرد که در جدول ۱ به آنها اشاره شده است:

جدول ۱- موضوعهای اصلی منافع عمومی در طرح بازنگری استاندارد ۶۰۰

موضوعهای اصلی منافع عمومی ^۳	شرح موضوع (هایی) که باید به آنها رسیدگی شود
حفظ استاندارد هیئت درباره حسابرسی گروه متناسب با مقصود	<p>دامنه کاربرد استاندارد شفاف سازی دامنه کاربرد استاندارد؛ از جمله این که استاندارد بین المللی حسابرسی ۶۰۰. در موارد زیر کاربرد دارد یا خیر و چگونگی کاربرد آن:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ساختارهای گروه در دنیای امروز؛ برای مثال، بسیاری از واحدهای تجاری به طور روزافزونی در ساختارهای یکپارچه فعالیت می کنند، از قبیل، وقتی معامله های گروه به طور متمرکز (به وسیله مرکز خدمات مشترک) انجام می شود؛ و • واحدهای تجاری که زیر کنترل گروه نیستند؛ شامل حسابداری سرمایه پذیر بر مبنای حقوق مالکانه^۴ و سرمایه گذار بهای ثبت شده به بهای تمام شده. هیئت استاندارد های بین المللی حسابرسی و اطمینان بخشی این موضوع را نیز در نظر می گیرد که در پی تغییرها در استانداردهای بازنگری شده، تعریفهای مندرج در استانداردها نیز باید تغییر کنند یا خیر.
پیوند با سایر استانداردها	شفاف سازی و تاکید بر این موضوع در استاندارد بین المللی حسابرسی ۶۰۰ که با ایجاد پیوندهای مستحکم تر با سایر استانداردهای بین المللی حسابرسی، به ویژه استانداردهای بین المللی حسابرسی ۲۲۰ (بازنگری شده)، ۳۱۵ (بازنگری شده) ^۵ و ۳۳۰ ^۶ ، کلیه استانداردهای بین المللی حسابرسی باید در حسابرسی گروه به کار گرفته شوند.
سازگاری پذیری و مقیاس پذیری	تفاوت های گسترده در ساختار گروه واحدهای تجاری و محیط آنها لزوم استفاده از رویکرد اصول محوری را نشان می دهد که با شرایط متفاوت سازگاری پذیر و برای حسابرسی گروه هایی با اندازه و پیچیدگی گروه مختلف، مقیاس پذیر باشد.
مدیریت و دستیابی به کیفیت در حسابرسی گروه	نشان دادن چگونگی استفاده از الزامهای استاندارد بین المللی حسابرسی ۲۲۰ (بازنگری شده) به منظور مدیریت و دستیابی به کیفیت حسابرسی در حسابرسی گروه و ملاحظه ضرورت تجدیدنظر به منظور کفایت هدایت، سرپرستی و بررسی کار گروه حسابرسی ^۷ در این شرایط.
برنامه ریزی و اجرای عملیات حسابرسی گروه	تمرکز توجه حسابرسان بر تشخیص، ارزیابی و پاسخ به خطرهای تحریف با اهمیت صورتهای مالی گروه و تاکید بر اهمیت طراحی و اجرای رویه های مناسب برای پاسخ به خطرهای مزبور، برای مثال «کار درست به وسیله افراد درست و در مکان درست انجام می شود.» در نظر گرفتن «خطر باقیمانده» و بررسی این موضوع که رویه های برنامه ریزی شده حسابرسی به میزان کافی به این خطر می پردازند یا خیر.
ارتباطات و تعاملهای منسجم بین گروه حسابرسی گروه/مدیر مسئول حسابرسی گروه و حسابرسان بخش	شفاف سازی این موضوع که استاندارد بین المللی حسابرسی ۲۲۰ (بازنگری شده) به منظور رسیدگی به موارد زیر چگونه تقویت شده است: <ul style="list-style-type: none"> • ارتباطات بین گروه حسابرسی گروه و حسابرسان بخش و تسهیل ارتباط دوطرفه موثر تر. • جنبه های گوناگون تعامل گروه حسابرسی گروه با حسابرسان بخش، شامل ارتباط در خصوص الزامهای اخلاقی حرفه ای، تعیین صلاحیت و توانمندی های حسابرس بخش، تعیین ماهیت، زمان بندی و میزان مناسب مشارکت گروه حسابرسی گروه در کارهایی که حسابرسان بخش انجام می دهند.
ترغیب به مدیریت فعالانه کیفیت در سطح گروه حسابرسی	کمک به استفاده مناسب از تردید حرفه ای ^۸ تاکید بر اهمیت تردید حرفه ای، از جمله در مواقع زیر: <ul style="list-style-type: none"> • برنامه ریزی و اجرای حسابرسی گروه؛ و • ارزیابی گروه حسابرسی گروه از دستیابی به شواهد حسابرسی کافی و مناسب برای اظهار نظر درباره صورتهای مالی گروه.
دسترسی به اشخاص و اطلاعات	شفاف سازی چگونگی رسیدگی به موضوع دسترسی در گروه حسابرسی گروه، شامل دسترسی به مدیریت بخش، ارکان راهبری بخش، حسابرسان بخش یا اطلاعات بخش (مانند دسترسی به اطلاعات مالی بخش).
اهمیت بخش	شفاف سازی مفاهیم اهمیت بخش و خطر جمع بندی ^۹ . همان طور که در به روزرسانی پروژه در سپتامبر سال ۲۰۱۷ اشاره شد، به نظر هیئت استانداردهای بین المللی حسابرسی و اطمینان بخشی، بازنگری استاندارد بین المللی حسابرسی ۶۰۰ مستلزم تغییرهای بیشتری نسبت به استاندارد بین المللی حسابرسی ۳۲۰ نیست.

پانوشتها:

1- International Auditing and Assurance Standards Board

۲- طرح پیشنهادی در پیوند زیر در دسترس است:

https://www.iaasb.org/system/files/meetings/files/20161205-IAASB_Agenda_Item_9A-GA-and-QC-Project-Proposal-Approved_0.pdf

۳- موضوعهای یاد شده از موضوعهای شناسایی شده در طرح پیشنهادی بازنگری در استانداردهای کنترل کیفیت و حسابرسی گروه هیئت استانداردهای بین المللی حسابرسی و اطمینان بخشی گرفته شده و تعمیم یافته است.

4- Equity

۵- استاندارد بین المللی حسابرسی پیشنهادی ۳۱۵ (بازنگری شده)، تشخیص و ارزیابی خطرهای تحریف با اهمیت

۶- استاندارد بین المللی حسابرسی ۳۳۰، پاسخهای حسابرس به خطرهای ارزیابی شده

۷- کارگروه ویژه، تعریف «گروه حسابرسی» در پیش نویس استاندارد بین المللی حسابرسی ۲۲۰ (ED- 220) را در نظر گرفته و در این جا، منظور از «گروه حسابرسی» اعم از گروه حسابرسی گروه و بخش است.

8- Professional Skepticism

9- Aggregation Risk

منبع:

International Standard on Auditing (ISA) 600, Special Considerations- Audits of Group Financial Statements (Including the Work of Component Auditors), IAASB, 2019

